

Fugle omkring Fyret

En roman bliver til

Hansthalm Kro ca. 1925. Det er her, Jacob Paludan og Eric Eberlin i en petroleumslampes svage skær bearbejder dagens høst af oplysninger fra den lokale befolkning med nye historier (af Eberlin!), der senere bliver til romanen *Fugle omkring Fyret*. Den udkommer 1925.

"De maa endelig skrive hvorledes det gaar med Fuglene der flager omkring det hvidmalede Fyr, og De maa altid huske at jeg tror på Dem som den kommende Mand, endvidere må De vide at jeg har mindst 2 Ideer for store tonende Romaner med Figurer og mærkelige Hændelser, naar vi ses skal jeg give nærmere Oplysning og De kan da se om De kan bruge Ideerne".

[Eric Eberlin fra Amerika 1925 til vennen Jacob Paludan - endnu før Hansthalm-romanen er udkommet.](#)

Thy. Havet. Himlen. Blæsten. Marehalmen. Fyret i Hansthalm. Lysende eger på et mægtigt svinghjul i mørket. Kolde bajere. Kroen i Hansthalm. Salt og tjære. Lugten over Thisted Havn. Vi er i 1920'erne, det kan være dette billede af Thy, der har foresvævet forfatteren Jacob Paludan. Han er på rejse med thyboen Eric Eberlin. Det er i hvert fald sådan, han har fortalt om Thy. Paludan har haft en betinget succes som forfatter, nu venter man derhjemme på romanen, nu sidder de to unge i Neapel. Forfatteren sammen med den ven, der i bogstaveligste forstand leverer ham stoffet til bøgerne. Eller helst skulle. Sådan som en tidligere bog blev til, dengang de begge var i Amerika. Og nu har Eberlin så endnu en gang fortalt om havne-visionerne på vestkysten - i Hansthalm. Her var idéen til en roman om mennesker og natur, hav og havnebyggeri. Sådan som han som 20-årig nærmest falleret stud. jur. i marts 1919 havde skrevet i et brev til sin tre år ældre ven, apoteksmedhjælper Jacob Paludan. De to havde under turbulente omstændigheder lært hinanden at kende i Aalborg i 1914, da de begge begyndte som disciple - på henholdsvis Katedralskolen og Østerbro Apotek: "Der er dejligt ved Hansthalm, alt hvad Hjertet kan begære af Hav og Sol og saa i Tilgift Verdens 3die største Fyr, hvis Lys kan ses i Norge i klare Nætter".

Da Eric Eberlins far døde i 1918, lejede moderen et herskabeligt sommerhus i Hansthalm med "7 værelser, Glasveranda og Bilgarage". Og det var dette logi, han lokkede med i brevet. Paludan tilbragte da også en sensommermåned i 1919 derude med vennen. Nu afbrød de november 1924 rejsen sydpå og vendte i hast tilbage til Thy for at samle stof til den roman, der blev til *Fugle omkring Fyret* (1925). Tilbage til de kolde bajere - og mere stærke sager - på kroen ved havet, hvorfra man dengang uhindret havde udsigt til det fyr, der i romanen kom til at stå som den tekniske civilisations symbol, i hvis blændende skær levende væsener indfanges og går til grunde. Tilbage til hvad de lokale beboere og ikke mindst Eric havde at fortælle. Thyboen var udstyret med en usædvanlig hukommelse for mennesker og optrin, replikker, situationer og hele livsforløb. Lige til at sætte ind i en ramme af en stor roman. Den 28-årige forfatter noterede flittigt i petroleumslampens svage skær i et værelse på kroen efter dagens research og vendte tilbage til København, hvor selve romanen blev til på tre måneder. Det blev hans gennembrud som forfatter og

Jacob Paludan i 1920'erne. En forfatter der kunne skrive, men var afhængig af én, der kunne levere ham stoffet: Eric Eberlin fra Thisted.

Eric Eberlin havde en veludviklet fantasi og idéer til en forfatter, der – som Jacob Paludan – havde svært ved selv "at finde på". Samarbejdet udmøntede sig - i bogstaveligste forstand - bl. a. i romanen *Fugle omkring Fyret*.

dens hovedtema, konflikten mellem natur og kultur, mellem privateje og ekspropriation, er lige så aktuel i dag som i 1925. Og litteraturhistorien fremhæver den sproglige friskhed, der gør tids- og kærlighedsromanen læseværdig også i 2008 og har medvirket til at give den "klassiker-status". Hanstholm-romanen blev trykt i fire oplag og oversat til fire sprog og i dag solgt i mere end 100.000 eksemplarer.

Eric Eberlin var ikke kun stofleverandør til *Fugle omkring Fyret* – han gav også mere end en hjælpende hånd til første del af det store tidsbillede *Jørgen Stein*, hvor personer og begivenheder i og omkring borgmesterhjemmet i Thisted i årene før Første Verdenskrig indgår detaljeret. Det afslørede "vidneudsagn" så sent som i 1980'erne. Mange mente at kunne genkende flere af personerne i Hanstholm- og Thisted-bøgerne – enkelte ved personlig oplevelse, de fleste gennem beretninger i familien. Langt tidligere havde det ført til direkte kontroverser mellem forfatter og thyboer, der følte sig gået for nær. Jacob Paludan måtte bruge kræfter dengang og senere til at forklare de thyboer, der følte sig "hængt ud", at Thy kun havde været et motiv til at skrive og forsøge at slå en tyk streg under, at det ikke var en fotografisk gengivelse, han havde bragt videre. Med til denne del af historien hører, at Eric Eberlin aldrig havde indvendinger, når han læste det færdige resultat fra Paludan, skønt sider af hans væsen – og deres indbyrdes forhold – ellers var inddigtet i flere figurer. Og ikke altid de mest sympatiske.

Det er Thisted – og Thy – Eric Eberlin i bogstaveligste forstand "sælger" til Jacob Paludan. Det er Eberlins barndom og familie, kendte og ukendte thistedboer, der bliver omsat til første del af *Jørgen Stein*. Det samme gælder flere personer i *Fugle omkring Fyret*.

